

## Schijnzelfstandigen

### Probleemstelling in de bewakingssector

Een groeiend aantal "bewakingsbedrijven" nemen het juridisch statuut van een coöperatieve vennootschap aan. Voor de klant is er op het eerste gezicht geen verschil: een dergelijk bedrijf maakt reclame zoals elk regulier bedrijf dat zou doen: het bedrijf is in regel met de wetgeving op de bewakingsondernemingen want vergund door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de bewakingsagenten hebben allen hetzelfde uniform, zij rijden in wagens met het logo van het bedrijf, zij gebruiken materiaal dat door het bedrijf ter beschikking wordt gesteld, zij zijn permanent in communicatie met de dispatching, zij krijgen hun planning van het bedrijf, enz. En dan blijkt de klant aangenaam verrast: de prijzen die dergelijke "bewakingsondernemingen" aanbieden blijken gemiddeld 20 tot 30% lager te liggen dan deze van de regulier werkende bewakingsondernemingen. En de klant hapt toe: ook hij heeft economische en budgettaire beperkingen, of – in geval het gaat om een overheidsdienst – is hij verplicht het contract toe te kennen aan de laagsteieder.

Wat gaat er schuil achter deze façade?

Een uiterst ingenieuze constructie waarbij elke bewakingsagent coöperant is – en dus ook lid van de coöperatieve. Juridisch gezien is elke agent dus ook voor een deel eigenaar van het wagenpark, de infrastructuur, de organisatie, en heeft hij, door hierover mede te stemmen (al dan niet vrijwillig) ook beslist een deel van de beslissingsbevoegdheid af te staan.

Is dit "gezag", kan dit worden bestempeld als een band van ondergeschiktheid?  
"Neen" zeggen de bedrijven in kwestie, elke agent is een coöperant.

De BVBO en haar leden zijn van een tegenovergestelde mening: men moet zelfs niet grondig naar de feiten kijken om te constateren dat het hier degelijk gaat om een structuur, een organisatie en een werking die in niets verschilt van de structuur, de organisatie en de werking van een regulier bedrijf.

Waar zit dan wel het verschil? De coöperatieven zijn niet onderworpen aan het betalen van sociale bijdragen. Zij zijn ook niet onderworpen aan de bindende regels van de CAO's van de sector, met namen qua verlening, qua opleiding en qua werkzekerheid van de bewakingsagenten bij overnamen van contracten.

Dergelijke wantoestanden hebben een enorme negatieve impact:

- 1) op de regulier werkende bewakingsondernemingen: zij verliezen belangrijke marktaandeelen zoals openbare aanbestedingen die wettelijk worden toegewezen aan de laagst biedende
- 2) op de agenten- coöperanten: door via een coöperatieve vennootschap het statuut van zelfstandige bewakingsagent in te voeren, verdwijnt elke vorm van sociale zekerheid en wordt de deur geopend voor sociaal misbruik. Vaak ontbreekt het deze agenten aan een gewaarborgd minimumloon, vergoedingen voor flexibiliteit en andere voordelen zoals afgesproken in de CAO's
- 3) op de klanten en de burgers in het algemeen: de werking van de bewakingssector is sterk verbonden aan de veiligheid en de openbare orde. Professionalisme, hoogstaande kwaliteit en respect voor de reglementering van onze sector zijn dus onontbeerlijk
- 4) voor de staat: zij verliest een groot deel van inkomsten uit de sociale zekerheid.

### Mogelijke oplossingen

De BVBO vecht sinds jaren tegen dit fenomeen en heeft reeds een aantal voorstellen tot oplossing geformuleerd:

- 1) opnieuw in de wet van 1990 op de bewakingsondernemingen de verplichting invoeren volgens dewelke elke zelfstandige bewakingsagent een persoonlijke vergunning als bewakingsonderneming moet bekomen alvorens in de mogelijkheid te zijn om bewakingsdiensten te leveren. Dergelijke verplichting zou het voor agenten-coöperanten veel moeilijker maken om op de markt actief te worden.
- 2) Uitbreiding van het toepassingsgebied van de sociale zekerheid van werknemers op bewakingsagenten die op zelfstandige manier activiteiten uitoefenen indien zij niet minstens een bepaald % van de aandelen van der onderneming bezitten
- 3) Invoering in de wet van 1978 op de arbeidsovereenkomst van een vermoeden van bestaan van een arbeidsovereenkomst en dit in een beperkt aantal zeer getroffen sectoren
- 4) Invoering in de wet van 1978 van een algemeen vermoeden van bestaan van arbeidsovereenkomst waarbij de voorwaarden op sectorniveau zouden worden gedefinieerd
- 5) Versoepeling van de verplichting voor openbare aanbesteders om te contracteren met de laagst biedende, of, op z'n minst, deze overheid de mogelijkheid beiden om in hun openbare aanbestedingen en hun lastenkohier een aantal additionele voorwaarden aangaande bijv respect voor CAO's in te lassen
- 6) Inspectie van de verschillende inspectiediensten die verder gaat dan het louter verifiëren van een aantal formele criteria
- 7) Een doorgedreven samenwerking tussen de sociale inspecties en de administratie ban binnenlandse zaken en uitwisseling van informatie.
- 8) Het verplicht maken, voor elke bewakingsagent, van het niet enkel dragen van zijn identificatiekaart maar tevens van zijn sociale zekerheidskaart.